

МОРКОВ

Морковът (*Daucus carota*) е от род двугодишни, рядко едногодишни или многогодишни тревисти растения от сем. Сенникоцветни. Същесвуват около 60 вида, главно в Средиземноморието, но също в Америка, Африка, Австралия и др. Културният морков е двугодишно зеленчуково и фуражно растение. Стъблото му достига височина до 70см. Листата са перести, силно нарязани, а цветовете са дребни и събрани в сложен сенник. Плодът е сух с две семена и има плоскойцевидна форма и четири реда шипчета. Морковът се отглежда заради кореноплода, който е месест и в зависимост от сорта има различна форма и червена, оранжева, жълта или бяла окраска. През първата година образува бледожълт до червенооранжев кореноплод. През втората година образува семена и цветове.

Морковът е богат на витамини А, С, В₁ и В₂. Използва се за храна, фураж и като лечебно средство. В България се отглежда навсякъде.

Най-подходящи за морковите са дълбоките, глинесто-песъчливи, структурни, богати с органични вещества и чисти от плевели почви. Преди основната обработка в зависимост от запасеността на почвата с хранителни елементи се внасят 15-20 кг фосфорни и 10-15 кг калиеви торове на декар.

Отглеждането на морковите на лехо-браздова повърхност с висока равна леха отговаря най-добре на биологичните им изисквания.

Оптималната температура за поникване на морковите е 18-25°C, но макар и бавно те поникват за 20-30 дни при температура 4-5°C. Морковите понасят спадане на температурата до -3-4°C за кратко време. Оптималната температура за растеж и развитие на морковите е 23-25°C. При много ниска температура по време на вегетацията кореноплодите остават бледо зеленикаво-жълти. При температура над оптималната остават дребни, груби и с неравна повърхност.

Ранното пролетно производство на моркови с предзимно засяване е сравнително най-ограничено, но твърде перспективно, особено в по-южните и по-топли райони на страната. Чрез него се постига изтегляне на производството на моркови с около месец напред в сравнение с типичното ранно полско производство на моркови. Постига се и по-рационално използване на влагата в почвата, създадена от валежите през зимата.

Късното полско производство на моркови е основно производствено направление у нас. Характерно за него е, че образуването на кореноплоди е през септември и октомври, когато климатичните условия са близки до биологичните изисквания на растенията. Ето защо при късното полско производство на моркови се получава продукцията с най-високо качество, както за консумация в прясно състояние, така и за преработка. Една част от кореноплодите се съхраняват и се предлагат на пазара през зимните месеци.

Общото **количество вода**, което морковите изразходват за транспирация и се изпарява от почвата от един декар площ при нормална гъстота на растенията за една година е 500 куб.м. Разпределено неравномерно по сезони количеството на валежите за една година е 400-550 куб.м. – недостатъчно за осигуряване на нормален воден режим за годината. В различните фази от развитието на морковите изискванията към влагата в почвата са различни. Най-високи са изискванията на морковите към влагата по време на поникването и началните фази на развитие. Морковите изискват умерена, но постоянна влажност на почвата. Колебанията във влажността на почвата предизвикват напукване на кореноплодите.

Засаждането на морковите зависи от насоката на производство. За ранното предзимно засаждането се извършва през първата половина на декември. За ранното пролетно – от 20 февруари до 10 март. За късното производство засаждането е през първата половина на юни.

На големи площи семената се засяват със сеялка за точна сеитба на дълбочина 1,5-2 см при средно тежки и тежки почви и до 3 см при леки почви. На малки площи може да се отглеждат моркови на заравнени тирове (30 см широки). Засаждането на морковите се извършва разпръснато или на 3 реда на разстояние 10-12 см ред от ред. При разпръснатия посев сеитбената норма е 0,8-1 кг семе на декар.

Кореноплодите от предзимните и ранните пролетни посеви се прибират около 100 дни след засяването, а от късните - през втората половина на септември до края на ноември механизирано. От малки площи кореноплодите се изваждат чрез изскубване или с вила.

Деси Голичева

Аквамат2000 ООД